

SocialdepartementetAdressater:
se bilaga

Ändring av uppdrag att följa upp funktionshinderspolitiken 2021–2031 utifrån det nationella målet för funktionshinderspolitiken

Regeringens beslut

Regeringen ändrar uppdragen om strategi för systematisk uppföljning av funktionshinderspolitiken under 2021–2031 (S2021/06595, S2021/06571, A2022/01642, A2022/01606 och A2022/01564).

Uppdragen ändras så att myndigheterna i stället för återsrapportering i årsredovisning årligen ska inkomma med särskild redovisning senast den 1 februari till Myndigheten för delaktighet (MFD). I redovisningen ska det framgå hur myndigheterna, inom sina respektive verksamhetsområden, arbetar för att personer med funktionsnedsättning ska kunna uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhället. Myndigheterna ska redovisa brister de har identifierat, vilka åtgärder som har vidtagits för att åtgärda bristerna samt en bedömning av vilka åtgärder som kvarstår inom ramen för myndigheternas respektive verksamhetsområden för att bidra till att det nationella målet för funktionshinderspolitiken uppnås. Vidare ska redovisningen ge en övergripande bild av utvecklingen inom myndighetens ansvarsområde för att personer med funktionsnedsättning ska kunna få sina rättigheter tillgodosedda. Statistiska analyser ska så långt som möjligt ta hänsyn till kön och ålder. FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning ska vara vägledande i arbetet. Myndigheterna ska även beakta de observationer och rekommendationer som FN:s kommitté för rättigheter för personer med funktionsnedsättning lämnade till Sverige år 2024. Den särskilda redovisningen ska även innehålla en redogörelse om hur brister ur jämställdhets- och barnrättsperspektiven har beaktats i arbetet med funktionshinderfrågor.

Myndigheten för delaktighet ska i detta arbete fortsatt ge stöd till myndigheterna, bland annat genom att i dialog med myndigheterna föreslå kriterier och modell för redovisningen.

Ärendet

Regeringen fattade i september 2021 beslut om en strategi för systematisk uppföljning av funktionshinderspolitiken under 2021–2031. Strategin innebär att uppföljningen av funktionshinderspolitiken ska genomföras av ett antal angivna myndigheter och att Myndigheten för delaktighet ska ge dessa myndigheter stöd i uppföljningsarbetet. Syftet med strategin är att följa upp funktionshinderspolitiken utifrån det nationella målet. Enligt beslutet ska resultatet av uppföljningen årligen lämnas till Regeringskansliet i respektive myndighets årsredovisning. Underlaget ska ligga till grund bl.a. för regeringens redovisning av utvecklingen mot det nationella målet för funktionshinderspolitiken i budgetpropositionen. År 2021 gav regeringen samma uppdrag om uppföljning av funktionshinderspolitiken till Folkbildningsrådet och år 2023 gav regeringen samma uppdrag till Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige.

Flera myndigheter har påtalat att uppdraget är otydligt vilket försvårar rapporteringen. Myndigheten för delaktighet har också rapporterat att den nuvarande modellen för redovisning inte fullt förser myndigheten med tillräckligt underlag på de tolv prioriterade områdena som möjliggör en systematisk uppföljning av utvecklingen mot genomförandet av det nationella målet. Den nuvarande redovisningsmodellen försvårar MFD:s möjligheter att sammanfatta, bedöma och analysera de berörda myndigheternas insatser och därmed den samlade utvecklingen. Enligt MFD har det främst följande orsaker:

- Utrymmet i myndigheternas årsredovisningar är begränsat då myndigheterna följer förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. MFD har lyft det positiva i att några myndigheter kompletterat årsredovisningarna med särskilda rapporter eller mer utförligt underlag till MFD.
- Myndigheternas återslag ser väldigt olika ut, exempelvis omfattningen av vilka insatser och inriktningar man väljer att belysa. Alla myndigheter beskriver exempelvis inte i dagsläget hur, eller om, de har arbetat med det nationella målets fyra prioriterade områdena eller hur,

och om, deras arbete bidrar till målen för barnrätts- och jämställdhetsarbetet.

- Årsredovisningen ligger sent i förhållande till det redovisningsdatum MFD har för sin samlade redovisning till regeringen, dvs. den 1 april varje år. Möjligheten att tillsammans med myndigheterna komplettera redovisning vid behov eller kvalitetssäkra analyser saknas därför.

I Riksrevisionen granskningsrapport *Från vision till verklighet – sektorsansvaret i funktionshinderspolitiken* (RiR 2024:22) påpekar Riksrevisionen också att det behövs en bättre styrning av funktionshinderspolitiken, bl.a. avseende myndigheternas återrapportering inom ramen för strategin.

Regeringen bedömer mot den här bakgrunden att redovisningen behöver vara mer enhetlig och strukturen tydligare för att utvecklingen mot det nationella målet för funktionshinderspolitiken ska kunna följas på ett mer lättöverskådligt och systematiskt sätt.

På regeringens vägnar

Camilla Waltersson Grönvall

Greta Lundberg

Kopia till

Myndigheten för delaktighet
riksdagens socialutskott

Bilaga 1

Fortsättning adressater

Arbetsförmedlingen
Arbetsmiljöverket
Boverket
Brottsoffermyndigheten
Domstolsverket
Folkbildningsrådet
Folkhälsomyndigheten
Försäkringskassan
Inspektionen för vård och omsorg
Konsumentverket
Kriminalvården
Migrationsverket
Myndigheten för digital förvaltning
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Myndigheten för tillgängliga medier
Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor
Myndigheten för yrkeshögskolan
Polismyndigheten
Post- och telestyrelsen
Riksantikvarieämbetet
Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige
Socialstyrelsen
Specialpedagogiska skolmyndigheten
Statens kulturråd
Statens skolinspektion
Statens skolverk
Trafikverket
Transportstyrelsen
Universitetskanslersämbetet
Upphandlingsmyndigheten